

POTHORNIK JÓZSEF

1903. november 10. Baglyasalja, Nógrád vármegye -
1981. augusztus 12. Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Fényképtár

FŐBB TISZTSÉGEI

A Magyar Bányamunkások Szabad Szakszervezete központi titkára	1947. március 1.-1948. szeptember
A Magyar Bányamunkások Szabad Szakszervezete elnöke	1948. szeptember-1951
A Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete elnöke	1951-1952. szeptember
Az MDP KV tagja	1951. március 2.-1954. május 30.
A Dorog-Tatai Aknamélyítő Vállalat igazgatója	1952. szeptember 1.-1956. november 11.
A Nógrádi Szénbányászati Tröszt igazgatója	1956. december 28.-1967
Az MSZMP IKB, illetve KB tagja	1957. február 26.-1981. augusztus 12.
A Nógrádi Szénbányák Vállalat igazgatója	1967-1972. december 31.

PÁLYÁJA

Apja, Pothornik Ferenc bányász volt, anyját Gráner Máriának hívták. Neve a forrásokban többször Pothornyikként és Podhornykként is szerepel.

A hat elemi kijárása után a családi mintát követve bányásznak állt. Előbb külszíni munkaállomáson, a szénosztályozóban, 1918-tól pedig vágárként dolgozott a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.-nél. 1919-ben belépett a bányászszakszervezetbe, 1922-ben a szociáldemokrata pártba. 1926-ban csatlakozott az illegális Kommunisták Magyarországi Pártjához, a salgótarjáni kerületi bizottság tagja és a párt fedőszervének számító Magyarországi Szocialista Munkáspárt baglyasaljai szervezetének titkára lett. 1927. februárban a rendőrség kommunista tevékenység miatt letartóztatta, bizonyítékok hiányában rövidesen szabadon bocsátották, de állását elvesztette. Részt vett az 1929. novemberi salgótarjáni bányászsztrájk szervezésében, majd az újabb letartóztatás elől Budapestre, onnan a Szovjetunióba utazott. Jelen volt a KMP Moszkva melletti Aprelevkában megtartott II. kongresszusán (1930. február 27-március 15.), ahol a Központi Bizottság tagjává választották, majd visszatért Magyarországra.

1930. decemberben a rendőrségi körözés miatt pártutasításra családjával együtt a Szovjetunióba emigrált. 1931-ben a donyeci szénmedence központjában, Sztalinóban (ma Doneck, Ukrajna) telepedett le, vājárként, gépmesterként, majd művezetőként dolgozott. A második világháború idején a megszálló német hatóságok családjával együtt kényszermunkára a Saar-vidéki Zweibrückenbe hurcolták.

1947. februárban érkezett haza Németországból, márciusban megválasztották a Magyar Bányamunkások Szabad Szakszervezete központi titkárának, 1948. szeptemberben pedig elnökének. Vezetése idején a szervezet – az államosított szakszervezeti mozgalom többi résztvevőjéhez hasonlóan – elvesztette érdekképviseleti funkcióját, s 1951-ben felvette a Bányászati Dolgozók Szakszervezete nevet. 1952. szeptemberben kinevezték a Dorog-Tatai Aknamélyítő Vállalat igazgatójának. 1947–1953 között országgyűlési képviselő, 1951 márciustól 1954 májusig a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének is tagja volt.

Az 1956-os forradalom leverése után azonnal csatlakozott a felosztatott MDP örökébe lépő Magyar Szocialista Munkáspárthoz, november 12-én a Kádár-féle Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány kormányösszekötőjeként, illetve széntermelési kormánybiztosként szülőföldjére, Nógrád megyébe küldték. 1956. december végén kinevezték a Nógrádi Szénbányászati Tröszt igazgatójának. 1957. februárban kooptálták az MSZMP (Ideiglenes) Központi Bizottságába, tagságát a testületben élete végéig megtartotta. Egyetértett a forradalmárokkal szembeni kemény fellépéssel, az IKB 1957. április 5-i ülésén a megtorlás intenzívebbé tétele mellett érvelt: „A személyekkel foglalkozni kell, és felelősségre is kell őket vonni. Itt az idő, hogy most már cselekedjünk, és a bűnösöket büntessük meg.”

1972. december végén vonult nyugállományba az 1967-től már Nógrádi Szénbányák Vállalat nevet viselő nagyüzem éléről.

FŐ MŰVE

Mit láttam a felszabadult Kínában? Népszava Kiadó, Budapest, 1952.

IRODALOM

Tóth Pál: *Pothornik* József. Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete, Miskolc, 1983.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12.

Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 330.